

Első fejezet

Senki sem gondolta volna, aki gyermekkorában valaha is látta, hogy Catherine Morland hősnőnek született. Az életben elfoglalt helyzete, atyjának és anyjának jelleme, a maga személye és hajlandósága – ellene szólt egyaránt. Atyja lelkész volt, de sem elnyomott, sem szegény, s habár a Richard névre hallgatott, igen tiszteletreméltó férfiú – szép pedig nem volt soha. Tekintélyes magánvagyonnal és két jövedelmező stallummal rendelkezett – s a legcsekélyebb mértékben sem hódolt annak a szenvedélynek, hogy lakat alatt tartsa leányait. Catherine anyja kiváló józan észnek, jó kedélynek, s ami még sajátosabb: jó egészségnek örvendett. Catherine előtt már három gyermeket hozott a világra, s ahelyett, hogy leányának születése – ahogy mindenki elvárhatta – sírba vitte volna: ő csak élt tovább; megélte, hogy még hat gyermeke született – s megélte, hogy kicsinyei mind felcseperedtek, neki magának pedig továbbra is kitűnően szolgált az egészsége. Tízgyermekes családot, ahol a gyermekek számával arányos a fejek, a karok, a lábak száma is, mindenkor szép családnak neveznek; a Morland család azonban egyébbel nemigen szolgált rá erre a jelzőre, mert tagjai általánosságban igen csúnyák voltak, s életének sok esztendején át Catherine maga is csakoly csúnya, mint a többi. Vézna, esetlen alakja volt, fakó, színtelen bőre, merev szálú fekete haja és csupa éles vonása – ennyit a külsejéről; s elméjét tekintve sem szolgált rá jobban a hősnői címre. Kedvelte a fiús játékokat; sokkal lelkesebb híve volt a krikettnek, mint a babáknak, sőt, jobban szerette még a gyermekkor amolyan

regényesebb örömeinél is, mint a kerti pele dédelgetése, kanárimadár etetése, rózsabokor locsolgatása. Mi több, egyáltalán nem lelte kedvét a kertészkedésben; ha virágot szedett, csak a csínytevés öröme vitte rá – erre következtethetünk legalábbis abból, hogy mindig szívesebben tépte le a tiltott virágot.

Ilyenek voltak hajlamai – s képességei sem kevésbé sajátosságok. Semmit meg nem tanult, meg nem értett, amíg meg nem tanították rá; néha még akkor sem, mert gyakorta volt figyelmetlen, sőt olykor butácska. Csupán az belélt három hónapjába az édesanyjának, míg megtanította Catherine-t *A koldus imájára*, s a végén a sorban következő húga, Sally, nálánál sokkal szebben mondotta fel. Tévedés volna azonban azt hinnünk, hogy Catherine mindig ostoba volt – ó, dehogy; *A nyúl és barátainak* történetét csakoly szaporán elsajátította, mint bármelyik leányka Angliában. Anyja óhajára nekikezdett a zenetanulásnak; Catherine bizonyos volt abban, hogy örömét leli majd benne, hisz szívesen kalapálta az árva spinét vén billentyűit; nyolcéves korában hát zenére fogták. Egy évig tanult, és nem tudta elviselni; Mrs. Morland pedig – mert nem ragaszkodott hozzá mindenáron, hogy leányai zenei képzést nyerjenek, ha nincsen hozzá se kedvük, se tehetségük – megengedte, hogy abbahagyja. Catherine életének legboldogabb napjai közé tartozott az, amelyiken menesztették a zenetanárt. Ízlése a rajzolás terén sem volt emelkedett; habár amikor csak megkapharintott anyjától egy használt levélborítékot vagy egy darabka papírt, megtett mindent, ami e téren tőle telt, rajzolt házakat és fákat, tyúkokat és csirkéket, s egyiket sem lehetett megkülönböztetni a másiktól. Betűvetésre, számolásra édesapja oktatta, franciára anyja; egyik tárgyban sem tanúsított különleges előmenetelt, s amikor csak tehetett, mindegyik leckéjét elmulasztotta. Mily különös, kifürkészhetetlen jellem! Hiszen mind e kárhuzatos tünetek ellenére tízesztendőskorára nem lett sem rosszindulatú, sem rossz természetű; ritkán volt konok, jóformán sosem civódott; kistestvéreivel gyengé-

den bánt, csak néha-néha ragadtatta magát zsarnokoskodásra; ezenfelül hangos volt és szertelen, gyűlölte a szobafogságot meg a mosakodást, és semmit a világon annyira nem szeretett, mint ha a ház mögött hengergőzhetett a gyepes domboldalon.

Ilyen volt hát Catherine Morland tízesztendősen. Tizenöt éves korára szépülni kezdett; bodorította a haját, és bálók után sóvárgott; archőre javult, arca kitelt, megszínesedett, szemébe több élet költözött, alakjába több tartás. Már nem vonzódott a pizsokhoz, annál inkább a cicomához, s ahogy tiszta lett, úgy lett takaros is; most már, öröme, azt hallotta olykor, hogy apja és anyja a csinosodásáról ejt el néha egy-egy szót. „Catherine-ből egészen jó külsejű leány lesz; ma szinte szemrevaló” – efféle megjegyzések ütötték meg olykor a fülét; s mily kellemetesen hangzottak! Ha az a leány, ki élete első tizenöt esztendejében csúnyácska volt, *szinte szemrevaló lesz*, nagyobb örömben van része, mint amilyen a született szépséget valaha is érheti.

Mrs. Morland igen derék asszony volt, és szívből óhajtotta, hogy mindegyik gyermeke elérje azt, amit el kell érnie; idejét azonban olyannyira elfoglalta a gyermekágy meg a kicsikék tanítgatása, hogy nagyobb leányainak óhatatlanul magukról kellett gondoskodniok; nem csoda hát, hogy Catherine, akit a természet semminémű hősnői tulajdonsággal nem ruházott fel, tizennégy esztendőskor fejjel jobban kedvelte a krikettet, a gyeplabdát, a lovaglást meg a környéken való kóborlást a könyveknél – vagy legalábbis a hasznos tudnivalókat tartalmazó könyveknél; feltéve ugyanis, hogy semminémű hasznos tudományt nem lehetett belőlük meríteni, ha csupa mese volt bennük és semmi elmélkedés, a legcsekélyebb kifogása sem volt a könyvek ellen. Tizenöt és tizenhét éves kora között azonban hősnőnek készült; elolvasta mindama műveket, amelyeket hősnőknek el kell olvasniuk, hogy emlékezetüket az eseménydús életük hányattatásaiban oly hasznos és megnyugtató idézetekkel vértézhessék fel.

Pope-tól megtanulta bírálni mindazokat, akik
*felfuvalkodva gúnyolják a kint.*¹

Graytól azt, hogy
*...a rétnék hány pazar virága nő,
S hervad látatlan puszták vad szelén!*²

Thomsontól, miszerint
*...Boldogító feladat
A zsenge eszmét virággá nevelni.*³

Shakespeare pedig az ismeretek valóságos tárházát nyitotta meg előtte; megtudta tőle példának okáért, hogy holmi
*...légnemű
Kis csacsiság a féltékenynek oly
Erős bizonyosság, mint a Biblia,*⁴

hogy
*A kis bogár, mit lábunk eltapos,
Testében éppolyan fájdalmat érez,
Mint egy haldokló óriás,*⁵

valamint hogy a szerelmes ifjú nő
*A türelem szép emlékszoberaként
Mosolyog búján.*⁶

Catherine kielégítő javulást tanúsított e tekintetben, és módfelett jól haladt sok egyéb vonatkozásban is; szonettek nem írt ugyan, ám az olvasásukra már ráfanyalodott; és ha arra vaj-

¹ N. Kiss Zsuzsa fordítása

² Jékely Zoltán fordítása

³ N. Kiss Zsuzsa fordítása

⁴ *Othello* III. 3. – Kardos László fordítása

⁵ *Szeget szeggel* III. 1. – Mészöly Dezső fordítása

⁶ *Vízkereszt* II. 4. – Radnóti Miklós fordítása

mi csekélyke volt is a remény, hogy a társaságot elragadtatásba sodorja a zongorán előadott, maga szerzette prelúdiummal, az azonban alig került fáradságába, hogy mások előadására figyeljen. Legsúlyosabb fogyatékosága a ceruza terén mutatkozott: a rajzolásról fogalma sem volt – még annyi sem, hogy tetten érhetnék, amint lopva megkísérli felvázolni szerelme arcélét. Itt azután siralmasan elmaradt az igaz hősnői magaslatoktól. Pillanatnyilag még maga sem lehetett tudatában e fogyatékoságnak; nem volt ugyanis szerelme, akinek az arcélét felvázolhatta volna. Catherine betöltötte tizenhetedik életévét, ám egyetlen szeretetreméltó ifjút sem ismert meg, aki felébreszthette volna szunnyadó érzelmeit: egyetlen igaz szenvedélyt sem lobbantott lángra, és nem keltett semminő, ha mégoly szerény és múltó csodálatot sem. Ez már valóban különös! Ám a különös dolgoknak rendszerint okát adhatjuk, ha tüzetesen felkutatjuk az eredetüket. A környéken egyetlen árva gróf, de még báró sem akadt. Morlandék ismeretségében egyetlen család sem volt, amely küszöbön lelt fiúgyermeket nevelt és támogatott volna – egyetlen ifjú sem, kinek a származását homály borítaná. Catherine atyjának nem volt gyámfia, a község földesurát pedig nem áldotta meg gyermekkel az Ég.

Ám ha egy ifjú hölgy hősnőnek rendeltetett, negyven környékbeli család megátalkodottsága sem állhatja az útját. Valaminek történnie kell – és fog is történni, hogy hősnőnk útjába vesse a hőst.

A wiltshire-i Fullerton falu, Morlandék lakóhelye körüli földek birtokosát, Mr. Allent, Bathba küldték csúzos bántalmainak kezelésére; felesége önmagysága pedig, egy nyájas természetű dáma, megkedvelte Morland kisasszonyt, és minden bizonnal tudta, hogy ha egy ifjú hölgy a maga falujában nem bukkanhat kalandra, nyakába kell vennie a világot kalandkeresőben – meginvitálta hát Catherine-t: tartson velük. Mr. és Mrs. Morland készséggel, Catherine pedig túláradó boldogsággal egyezett bele.

Második fejezet

*S*ozzáfűzve a Catherine Morland külső és belső adottságairól mindeddig elmondottakhoz, az idő tájt, amikor hatheti bathi tartózkodás viszontagságaiba és veszedelmeibe készült bocsátkozni, az olvasó tüzetesebb tájékoztatása érdekében le kell szögeznünk – ha netán a következő lapok egyébiránt nem lennének képesek felvilágosítással szolgálni a tekintetben, milyenek szántuk Catherine jellemét –, hogy jószívű volt, vidám és nyílt természetű; nem mutatkozott benne sem önhietség, se mesterkéeltség; modora épp ekkortájt vetette le kisleány korának esetlenségét és bátortalanságát; személye szívet, s ha jó napja volt, szemet gyönyörködtető, elméje pedig nagyjából oly tudatlan és tájékozatlan volt, amilyen a női elme tizenhét esztendőskorában rendesen.

Az elutazás órája közelegvén, Mrs. Morlandén, úgy vélhetnők, mindjobban eluralkodott az anyai aggodalom. Szívét bízvást keservesen fojtogatja a szeretett Catherine-jétől való szomorú elválás ezernyi gonosz, riasztó előérzete, s együttlétük utolsó egy-két napján könnyeinek árájában fürdik minden bizonnal; mi sem természetesebb, mint hogy az anya szó-bácskájában tartott végső tanácskozásukon felette fontos és haszonnal alkalmazható intelmek áradata patakzik bölcs ajkairól. Ily pillanatban a csordultig telt anyaszív megkönnyebbül, ha óva inthet heves vérű nemesurak és lovagok ellen, kik abban lelik gyönyörűségüket, hogy ifjú hölgyeket erővel elcsalnak holmi távoli tanyaházba. Hogyan is lehetne másképp? Mrs. Morland azonban oly keveset tudott grófokról és bárók-

ról, hogy az általános gonosz hajlandóságukkal kapcsolatos gondolatok meg sem járták az eszét, és fel sem ötlött benne olyas gyanú, hogy a mondott urak üzelmei netán leányát fenyegetik. Intelmei a következő pontokra korlátozódtak: – Kérve kérlek, Catherine, mindig bugyoláld be jó melegen a nyakadat, amikor este kilépsz a Kaszinóból; és szeretném, ha számon tartanád, mennyit költesz – erre a célra adom neked ezt a könyvecskét.

Sally, avagy más néven Sarah (hisz melyik jólnevelt ifjú hölgy lépheti át tizenhatodik esztendejét úgy, hogy a nevét szinte a felismerhetetlenségig meg ne változtatná?), helyzeténél fogva ez idő szerint minden bizonnal nővérenek meghitt barátnéja és bizalmasa volt. Ennélfogva felettébb figyelemre méltó, hogy Sarah sem azon nem erősködött, írna neki Catherine minden postával, sem pedig nem csikarta ki ígéretét, hogy híven tudatja minden egyes új ismerősről, meg a Bathban elhangzott minden érdekes beszélgetésről. Szó ami szó, e fontos utazással kapcsolatban Morlandék minden tekintetben mérsékelten és józanul jártak el, s ez inkább a mindennapi élet mindennapi érzelmeire vallott, nem pedig olyas kifinomult érzékenységre, gyengéd szenvedelmekre, amilyeneket egy hősnőnek családjától első elszakadása kiváltani hivatott. Catherine atyja, ahelyett hogy leányának korlátlan hitelt biztosított volna a bankárjánál, vagy akár csak egy százfontos bankjegyet nyomott volna a markába, mindössze tíz arannyal bocsátotta útnak, meg azzal az ígérettel, hogy szükség esetén kaphat többet is.

Ily kevéssé biztató előjelek közepette ment végbe a búcsú és kezdődött az utazás; s illő nyugalommal, eseménytelen biztonságban folytatódott. Sem útonállókat, sem viharokat nem terelt elébük a szerencse, a batárnak sem sikerült felborulnia, hogy így biztosítaná hősnőnknek a hőssel való megismerkedést. Útjuknak legriasztóbb eseménye az volt, midőn Mrs. Allen megijedt, hogy fél pár fapapucsát a fogadóban felejtette – ez azonban szerencsére vaklármának bizonyult.

Megérkeztek Bathba. Catherine csupa izgatott öröm volt; a tekintete ide-oda röppent, ahogy a város szép és lenyűgöző környékéhez közeledtek, később pedig végighajtottak a szállóhoz vezető utcákon. Catherine azért jött, hogy boldog legyen, s máris boldognak érezte magát.

Hamarosan elfoglalták kényelmes szállásukat a Pulteney utcában.

E helyütt illik elmondanunk egyet-mást Mrs. Allenről, hogy az olvasó megítélhesse, a hölgy cselekedetei hogyan segítik elő a továbbiakban a mű általános nyomorúságát, s mivel járul hozzá ő maga a szegény Catherine-re az utolsó kötetben bizonytalansághoz – óvatlanságával, közönségességével, avagy féltékenységével-e; hogy elfogja-e Catherine leveleit, aláírja jó hírét, avagy kiutasítja a házából.

Mrs. Allen a nőnemű lények ama népes osztályához tartozott, akiknek társasága egyetlen érzelmet válthat ki: meglepetést azon, hogy akadt a világon férfiú, ki a hölgyet kellően kedvelte ahhoz, hogy elvette legyen feleségül. Nem jutott osztályrészül sem szépség, sem lángész, sem tehetség, sem előkelőség. Úrinőre valló viselkedés, csöndes, tunya jóindulat bőségesen, hétköznapi észjárás – mindössze ez tette alkalmassá arra, hogy őt válassza párjává egy olyan értelmes, művelt férfi, mint Mr. Allen. Egyetlen tekintetben csodálatra méltóan alkalmas volt rá, hogy egy ifjú hölgyet bevezessen a társaságba: csakoly szívesen járt ugyanis mindenhol s nézett meg mindent maga is, mint bármelyik ifjú hölgy. Az öltözködés volt a szenvedélye. Tökéletesen ártalmatlan örömet lelte az eleganciában; s hősnőnk csak három vagy négy nap elteltével léphetett ki az életbe, miután megtudták, mit viselnek általában a hölgyek, s gardedámja a legújabb divat szerinti ruhák birtokába került. Catherine maga is vásárolt egyet-mást, és amikor mind e dolgok végére jártak, elérkezett a fontos este, amikor is bevezetést nyer a Felső Kaszinóba. Avatott kéz vágta és fésülte a haját, adta rá a ruháját, s mind Mrs. Allen, mind

a komornája kijelentette: Catherine külseje szakasztott olyan, amilyennek lennie kell. E bátorítás hallatán Catherine merete remélni, hogy legalábbis nem éri gáncs, amíg a tömegen áthalad. Ha megbámulnák, szívesen fogadná, de számítani nem számított rá.

Mrs. Allen oly sokáig öltözködött, hogy későre járt, mire a bálterembe léptek. Zajlott az idény, zsúfolt volt a terem, s a két hölgy csak nagy fáradsággal tudott bepréselődni. Ami Mr. Allent illeti, ő egyenesen a kártyaszobába vette lépteit, s hagyta, hogy a hölgyek maguk élvezzék a tömeget. Mrs. Allennek nagyobb gondja volt új ruhájának biztonságára, mint pártfogoltjának kényelmére, amint az ajtónál zsúfolódó férfiak seregén – oly gyorsan, ahogy a szükséges óvatosság engedte – átfurakodott; Catherine azonban nem tágított mellőle, bárátnéja karjába fűzte karját, és a harcias gyülekezet együttes erővel sem szakíthatta el kettejüket. Legnagyobb meglepetésére azonban azt kellett tapasztalnia: ha végighaladnak is a termen, akkor sem tudnak a tömegeből kibontakozni; sőt, az szinte sűrűsödött, ahogy tovább jutottak, holott Catherine úgy képzelte: mihelyt sikerül behatolniuk az ajtón, könnyen találnak ülőhelyet, és tökéletes kényelemben kísérheti figyelemmel a táncot. Ez azonban távolról sem volt így, s bár lanthatlan buzgalommal sikerült eljutniuk a terem túlsó végébe, a helyzetük semmit sem változott; a táncolókból nem láttak mást, mint némelyik hölgy magas tolldíszét. De ők csak haladtak tovább – valami jobbra számítottak; s erejük és ügyességük csüggedetlen megfeszítésével végre a legtávolabbi pamlag mögötti folyosón találták magukat. Itt némileg kisebb volt a tömeg, mint odalent; s Morland kisasszony innen átfogó képet nyerhetett az alanti társaságról, meg arról, mily veszedelmes volt áthatolnia közöttük. Pompás látvány tárult elébe, s az est során első ízben érezte meg, hogy bálban van: táncolni vágyott, de egyetlen ismerőse sem akadt a teremben. Mrs. Allen megtette mindazt, ami tőle telt: jámborul el-elmondogatta:

– Bárcsak táncolhatna, kedvesem! Szívemből kívánom, hogy lenne táncosa.

Ifjú barátnéja egy darabig hálálkodott eme kívánságokért, azonban oly gyakran ismétlődtek, és oly tökéletesen hatástalannak bizonyultak, hogy Catherine elunta végül, és többet nem mondott köszönetet.

Nem élvezhették azonban sokáig a nagy nehezen meghódított magaslat nyugalját. Hamarosan mindenki teázni indult, nekik is ki kellett préselődniök tehát, akár a többieknek. Catherine-t holmi csalódottságféle fogta el – belefáradt, hogy szüntelenül tülekednie kell olyan emberek között, akiknek az egyhangú arca semmiféle érdekességgel nem szolgált, akik a számára tökéletesen ismeretlenek voltak, s bosszantó bebörtönztetését még azzal sem enyhíthette, hogy szót válthatott volna fogolytársaival; amikor pedig végre-valahára a teaszalomba értek, csak még feszélyezőbbnek érezte, hogy nincs társaság, amelyhez csatlakozhatnának, ismerős, akit üdvözölhetnének, úriember, aki a segítségükre lehetne. Mr. Allent nem látták sehol; s mivel hiába tekingettek körül elfogadhatóbb hely után, végül kénytelenek voltak egy asztal végénél leülni, ahol már nagyobb társaság telepedett le, holott nem volt ott semmi dolguk, és nem volt senki, akihez szólhattak volna, legfeljebb egymáshoz.

Mihelyt leültek, Mrs. Allen elégedetten állapította meg, hogy sikerült épségben megőriznie a ruháját.

– Igazán bosszantó lett volna, ha elszakad, nemde? Olyan kényes ez a muszlin. Ami azt illeti, az egész teremben nem láttam semmit, ami ennyire tetszene.

– Milyen kellemetlen, hogy nincs itt egyetlen ismerősünk sem – suttogetta Catherine.

– Valóban, kedvesem – felelte tökéletes nyugalommal Mrs. Allen –, csakugyan felettébb kellemetlen.

– Mit tegyünk? Az urak és a hölgyek itt az asztalnál mintha azon tűnődnének, miért jöttünk ide – mintha rájuk akarnánk erőltetni a társaságunkat.

– Csakugyan. *Felettébb* kellemetlen. Bárcsak volna sok ismerősünk!

– Bárcsak volna akár egy; legalább odamehetnénk valakihez.

– Nagyon igaz, kedvesem; s ha ismernénk valakit, nyomban csatlakozhatnánk hozzá. Skinnerék itt voltak tavaly – bárcsak itt volnának most is!

– Ne menjünk el inkább? Hiszen itt még teríték sincs a számunkra!

– Valóban nincs. Milyen bosszantó! De azért inkább maradjunk itt; az embert annyit taszigálják ilyen tömegben. Milyen a frizurám, kedvesem? Valaki meglökött, és attól tartok, kárt tett benne.

– Nem, dehogy; igazán nagyon szép. De, drága Mrs. Allen, bizonyos abban, hogy senkit sem ismer ebben a nagy sokaságban? *Valakit* csak kell ismernie.

– Szavamra, senkit sem ismerek – bárcsak ismernék! Tiszta szívemből kívánom, bárcsak volna itt sok ismerősöm, és akkor szereznék táncost magának. Igazán örülnék, ha táncolhatna. Nicsak, milyen különös asszony megy ott! Milyen fura ruhát visel! Mennyire ódivatú! Nézze csak a hátát.

Egy kis idő elteltével egyik szomszédjuk teával kínálta őket; az ajánlatot köszönettel elfogadták, s ez felületes társalgást eredményezett azzal az úrral, aki a teát kínálta; ez volt az egyetlen alkalom, hogy bárki is szóba ereszkedett velük egész este, amíg csak Mr. Allen a tánc végeztével fel nem fedezte őket s nem csatlakozott hozzájuk.

– Nos, Morland kisasszony, ugye, kellemes volt a bál? – kérdezte nyomban.

– Ó, igen, nagyon kellemes – felelte Catherine, s hiú igyekezettel próbált leplezni egy hatalmas ásítást.

– Bárcsak táncolhatott volna! – mondotta Mrs. Allen. – Bárcsak szerezhettünk volna neki táncost! Mondtam is, hogy mennyire örülnék, ha idén télen volnának itt Skinnerék, nem tavaly, vagy ha Parryék eljöttek volna, amint egyszer említett-

ték – akkor Morland kisasszony táncolhatott volna George Parryvel. Annyira sajnálom, hogy nem volt táncosa!

– Majd egy másik este jobban sikerül, remélem – hangzott Mr. Allen vigasztalása.

Mihelyt a tánc véget ért, a társaság oszladozott, és az ott maradók kényelmesebben sétálgathattak; érkezett hát az ideje, hogy hősnőnk, aki mindeddig az este eseményeiben nem játszott valami jeles szerepet, észrevegyék és megcsodálják. Ötpercenként, ahogy ritkult a tömeg, mind nagyobb tere nyílt bájainak. Most már láthatta sok fiatalember, aki mindaddig a közelébe sem került. Ám megpillantván hősnőnk, egyikük sem rezzent össze elragadtatott csodálatában, az izgatott kíváncsiság suttogása sem futott végig a termen, és istennőnek sem nevezte Catherine-t senki. Holott igen jól mutatott aznap este, s ha a társaság ismerte volna három esztendeje, most igen csinosnak tartották volna.

Bizonyos elismerést mégiscsak aratott: két úr a füle hallátára jelentette ki róla, hogy csinos leány. E szavak el is érték a kellő hatást: Catherine nyomban kellemesebbnek érezte az estét, mint azelőtt – szerény hiúságát érte bók –, s hálásabb volt a két fiatalembernek ezért az egyszerű dicséretért, mint egy vérbeli hősnő lett volna a bájait dicsőítő tizenöt szonettért; mindenki iránt nyájjas indulattal eltelve tért vissza székéhez, és tökéletesen beérte annyival, amennyiben a közfigyelemből részesült.

Harmadik fejezet

Ezentúl rendszeres kötelezettségekkel járt minden délelőtt; boltokat kellett felkeresni; a város valamely új részét megtekinteni; s az ivócsarnokban megjelenni, ahol vagy egy óra hosszat parádézta fel-alá, megnéztek mindenkit és nem beszéltek senkivel. Mrs. Allen ajkán most is gyakori volt az óhaj, hogy bárcsak volna Bathban népes ismeretsége, s el is ismételte minden alkalommal, minden áldott délelőtt, amikor újra meg újra bebizonyosodott, hogy az égvilágon senkit sem ismer.

Megjelentek az Alsó Kaszinóban is; és itt már jobban kedvezett hősnőnknek a szerencse. A ceremóniamester bemutatott táncosul egy felettebb úri megjelenésű fiatalembert, Mr. Tilneyt. Huszonnégy-huszonöt éves lehetett, meglehetősen magas volt, az arca megnyerő, tekintete értelmes és élénk, s ha nem is éppenséggel jóképű, de szinte az. Fellépése jó volt, és Catherine felettebb szerencsésnek érezte magát. Tánc közben nemigen nyílt alkalom a beszélgetésre; amikor azonban leültek teázni, Catherine szakasztott olyan kellemesnek találta táncosát, mint amilyennek feltételezte. Mr. Tilney folyékonyan és szellemesen beszélt – volt a modorában bizonyos hetykeség, tréfálkozását pedig, ha nem mindig értette is Catherine, érdekesnek találta. Egy darabig elcsevegtek a körülöttük található tárgyak kínálta témákról, majd a fiatalember hirtelen így szólt:

– Mindeddig megbocsáthatatlanul elhanyagoltam a táncos kötelmeit, kisasszonyom; meg sem kérdeztem, mióta időzik Bathban; hogy járt-e már itt máskor is; vajon volt-e már a Felső Kaszinóban, színházban, hangversenyen; s hogy hogy